

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 221/2020-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ileana Vinja, kao predsjednice vijeća, te Ranka Marijana i Melite Božičević-Grbić kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice-specijalistice Maje Ivanović Stilinović kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. Z. L., zbog kaznenog djela iz čl. 110. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. ispravak, 101/17. i 118/18. – dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 3. ožujka 2020., broj K-39/2019., u sjednici održanoj 25. ožujka 2021.,

pre s u d i o j e :

I. Djelomično se prihvaća žalba opt. Z. L., preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni, te se opt. Z. L. zbog kaznenog djela iz čl. 110. KZ/11., zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim, na temelju te zakonske odredbe osuđuje na kaznu zatvora u trajanju 8 (osam) godina, u koju se kaznu na temelju čl. 54. KZ/11. uračunava vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 3. svibnja 2019. pa nadalje.

II. U ostalom dijelu žalba opt. Z. L. odbija se kao neosnovana, te se u pobijanom a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom opt. Z. L. proglašen je krivim zbog kaznenog djela iz čl. 110. KZ/11., za koje je na temelju citirane zakonske odredbe osuđen na kaznu zatvora u trajanju deset godina, a na temelju čl. 54. KZ/11. vrijeme provede u istražnom zatvoru od 3. svibnja 2019. pa nadalje uračunato je u izrečenu kaznu zatvora. Na temelju čl. 69. st. 1. KZ/11., optuženiku je izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti u trajanju tri godine, koja će se izvršiti u okviru zatvorskog sustava. Primjenom čl. 79. st. 2. KZ/11. od optuženika je oduzet kuhinjski nož, koji će se po pravomoćnosti presude uništiti. Na temelju čl. 145. st. 2. toč. 1., 6. i 7. u vezi čl. 148. st. 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje: ZKP/08.) optuženiku je naloženo podmiriti troškove kaznenog postupka u iznosu 3.904,00 kuna, te paušalnu svotu u iznosu 1.000,00 kuna.

Protiv ove presude žalbu je podnio optuženik, putem branitelja H. G., odvjetnika iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni, s prijedlogom pobijanu presudu ukinuti i predmet uputiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, odnosno pobijanu presudu preinačiti u odluci o kazni na način da se izrekne blaža kazna.

Odgovor na žalbu optuženika podnio je državni odvjetnik, s prijedlogom žalbu optuženika odbiti kao neosnovanu.

Prije održavanja sjednice vijeća spis je, na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba opt. Z. L. je djelomično osnovana, i to zbog odluke o kazni.

Suprotno žalbenim navodima optuženika, u pobijanoj presudi nema proturječnosti između njene izreke i obrazloženja. U pravu je žalitelj kako iz izreke presude proizlazi da je optuženik kazneno djelo počinio sa izravnom namjerom, ali nije u pravu da bi iz obrazloženja presude proizlazio drugačiji, proturječni zaključak. Kada ukazuje na stranu deset obrazloženja pobijane presude, treći odlomak, prvu rečenice, koja glasi "... optuženi Z. L. bio je svjestan da je nož opasno oružje, da su prsa bitan dio tijela, te da ubod nožem u prsa može usmrtiti drugu osobu ...", žalitelj pogrešno zaključuje kako iz takve rečenične konstrukcije proizlazi zaključak suprotan tvrdnji iz izreke, odnosno da bi djelo bilo počinjeno sa neizravnom namjerom. Naime, dok iz citiranog dijela rečenice ne proizlazi zaključak da bi optuženik samo pristao na fatalnu posljedicu, prvostupanjski sud je na više mjesta izložio da je optuženik postupao sa izravnom namjerom usmrtiti oštećenika, odnosno „... da su se u radnjama optuženika ispunila kako subjektivna, tako objektivna obilježja kaznenog djela ubojstva na način kako se to navodi u izreci presude ...“. Uostalom, na istoj stranici presude na koju upire žalitelj, u drugom, četvrtom, šestom i sedmom odlomku je, sa različitim izričajima, ali na nedvojben način istaknuto utvrđenje kako je optuženik, zamahom jakog intenziteta i ubodom kuhinjskim nožem u vitalni dio tijela oštećenika „... postupao u cilju da oštećenika liši života, odnosno u nakani da ga usmrti ... da je kritične zgrade postupao u cilju da usmrti oštećenika ...“.

Žalitelj nije u pravu kada tvrdi da prvostupanjsko sud, protivno čl. 459. st. 5. ZKP/08., nije dao ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza a što da je utjecalo na presudu, čime da je ostvarena povreda iz čl. 468. st. 3 ZKP/08. Sud prvog stupnja je, glede odlučnih činjenica, označio logične razloge na kojima se zasniva izreka presude, pri čemu je dao jasnu ocjenu svih izvedenih dokaza. Isto tako, sud je označio dokaze na temelju kojih proizlazi zaključak da je optuženik počinio kazneno djelo, kako je to navedeno u izreci pobijane presude, a potom je obrazložio na osnovu kojih odlučnih činjenica je to zaključio.

Suprotno žalbenim navodima optuženika, činjenično stanje je potpuno i pravilno utvrđeno. Zaključci suda prvog stupnja, zasnovani na ocjeni vjerodostojnosti iskaza ispitanih osoba i zaključci zasnovani na ocjeni svih ostalih izvedenih dokaza, valjano su i pravilno obrazloženi, pa su uslijed toga i zaključci o postojanju odlučnih činjenica, pravilno utemeljeni na izvedenim dokazima.

Sud prvog stupnja je vještačke nalaze i mišljenja vještaka dr. B. D. i dr. P. F. te iskaze ispitanih svjedoka, pravilno, povezao sa obranom optuženika i iskazom svjedoka A. A. H. u jednu logičnu cjelinu.

Majka oštećenika, R. V. je iskazala kako se njezin sin, koji je bio dobar prijatelj s optuženikom, u zadnje vrijeme žalio da optuženik puno pije. Svjedokinja Lj. P., izvanbračna supruga oštećenika, zna da su se optuženik i oštećenik dobro slagali, ali nešto prije ovog događaja oštećenik je počeo pokazivati nezadovoljstvo ponašanjem optuženika, pa je govorio da će ga istjerati iz kuće. Večer prije događaja svjedokinja je bila prisutna kada je optuženik zaprijetio A. A. H. riječima „hoćeš da te ubodem na vilicu“. Svjedokinji M. O. je bilo poznato nezadovoljstvo opt. L. jer oštećenik besplatno popravljao auto H.. Svjedokinja je čula kako je optuženik, u jeku svađe, zaprijetio oštećeniku riječima: "Mogao bi ja tebe šest puta nožem". I svjedok S. O. je govorio o optuženikovom nezadovoljstvu jer oštećenik besplatno popravljao automobil H., a čuo je kada mu je ovaj rekao da se ne miješa jer mu je H. više puta pomagao. Svjedok A. A. H. je kod optuženika popravljao svoj stari automobil. Optuženik i oštećenik su cijelo vrijeme bili u „... nekakvoj svađi ... bilo je i ružnih psovki ...“, ali je to „... izgledalo bez veze ...“. Dok je pričao sa oštećenikom, u jednom je trenutku optuženik došao njemu iza leđa. Oštećenik je viknuo optuženiku da baci nož, prišao mu i golim rukama ga uhvatio za njegove ruke. Njih dvojica su pali na zemlju „... a prije toga je oštećenik već bio uboden ovim nožem ...“ ali svjedok nije vidio kako je došlo do uboda. Vidio je da opt. L., dok je ležao na zemlji, još držao u ruci nož, koji je on uzeo i bacio u stranu.

Vještak dr. B. D. je utvrdio kako je oštećenik umro nasilnom smrću zbog ubodne rane prsnog koša i trbuha, sa posljedičnim iskrvarenjem u trbušnu šupljinu. Ubod je nastao u stojećem stavu, a tek potom je došlo do pada i sekundarnog ubadanja bez kompletnog vađenja oštrice nožem iz tijela. Vanjske karakteristike i smjer ubodnog kanala i njegov pad prema dolje desno, ukazuje da su oštećenik i optuženik bili sučelice, i da je u tom položaju došlo do ubadanja. Snaga zamaha je bila vrlo jakog intenziteta jer je zasječen gornji koštani rub VII rebra, a ubodni kanal je bio dubok između 15 i 20 centimetara, odnosno oštrica noža je ušla čitavom svojom duljinom u vitalni dio tijela oštećenika. Vještak je naglasio postojanje izrazito strmog ubodnog kanala, koji upućuje na zaključak da je optuženik držao nož na način da mu je mali prst bio okrenut prema oštrici noža, tj. da je ubadanje bilo odozgo prema dolje.

Optuženik u žalbi tvrdi da su obrana optuženika i iskaz svjedoka A. A. u suprotnosti sa dinamikom ozljeđivanja kakvu je utvrdio prvostupanjski sud, a dinamiku je prvostupanjski sud utvrdio „samo“ na temelju sudsko medicinskog vještačenja. Žalitelj, međutim, zanemaruje kako je vještački nalaz dr. B. D., iz kojeg proizlazi utvrđena dinamika ozljeđivanja, zasnovan na egzaktnim utvrđenjima. Žalitelj, nadalje, zanemaruje kako se točna dinamika ozljeđivanja nije mogla utvrditi iz obrane optuženika, koji se ne sjeća kako je došlo do uboda, niti se mogla utvrditi iz iskaza svjedoka A. A., koji nije vidio kako je došlo do uboda, pa takvi njihovi iskazi nisu ni mogli biti u suprotnosti sa utvrđenom dinamikom, kako se to u žalbi tvrdi.

Optuženik je, s obzirom na dugogodišnju zlouporabu alkohola, razvio ovisnost o alkoholu, a kako to jasno proizlazi iz psihijatrijskog vještačkog nalaza i mišljenja dr. P. F.. Vještak je izložio da je optuženik jednostavno strukturirana osoba sa primarnim disocijalnim poremećajem ličnosti i naglašenim crtama impulzivnosti i agresivnosti. Prema mišljenju vještaka, optuženik je tempore criminis imao koncentraciju od najmanje 2.88 g/kg alkohola u krvi, a što znači da je bio u teško pijanom stanju. Optuženikovo sjećanje za vrijeme prije

počinjenja djela i u vrijeme počinjena djela bilo je nepotpuno, više sumarno, a što i odgovara stanju teškog pijanstva. Sposobnost optuženika shvatiti što čini i sposobnost upravljanja svojim postupcima tempore criminis, zbog stanja teškog pijanstva i razdraženosti, bile su bitno umanjene ali ne i potpuno isključene.

Nasuprot stajalištu žalitelja, prvostupanjski sud je, na temelju svih izvedenih dokaza, potpuno i pravilno utvrdio postojanje svih odlučnih činjenica, te savjesnom ocjenom dokaza osnovano zaključio da je optuženik počinio odnosno kazneno djelo. Utvrdio je optuženikovo jasno izraženo nezadovoljstvo i agresivnost prema oštećeniku neposredno prije odnosno događaja, o čemu su suglasno iskazivali baš svi svjedoci, zatim njegovu konzumaciju alkohola, te činjenicu da je u jeku prepirke otišao i uzeo nož, a nakon čega je i došlo do sukoba s oštećenikom. Kako to proizlazi iz psihijatrijskog nalaza i mišljenja, optuženik je bio svjestan svoga djela i mogao upravljati svojim postupcima, premda su te mogućnosti bile bitno smanjene. Pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda da je optuženik postupao u cilju usmrtni oštećenika. Naravno da je bio svjestan da je nož opasno oruđe, a lijevi dio prsa vitalni dio tijela čovjeka, te je unatoč tome snažnim ubodom „odozgo prema dolje“, zadao duboku ubodnu ranu, a što je rezultiralo smrću oštećenika.

Za svoja utvrđenja prvostupanjski sud je dao valjano i logično obrazloženje, na koje se upućuje žalitelj.

U pravu je optuženik kada, doduše vrlo sumarno, tvrdi kako je izrečena kazna zatvora prestrogo odmjerena.

Odluka o kazni mora izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog kaznenog djela.

Zadatak suda ne ograničava se samo, iz zakonskog opisa djela, pravnih formulacija i činjeničnog učina, kreirati konkretno ostvareno kazneno djelo, već izabrati vrstu i mjeru kazne koja će optimalno odgovarati svrsi kažnjavanja. Uloga suda se, pri tome, ne svodi samo na mehaničko posredovanje između slova zakona i stvarnosti. Zakonodavac, generalizirajući svrhu kažnjavanja, nastoji obuhvatiti neodređen broj slučajeva i sažeti ih u opće pravilo. Sud, u svakom pojedinom slučaju, mora konkretizirati opće pravilo i deduktivnim postupkom stvoriti zaključke potrebne za pravilnu odluku o vrsti i mjeri kazne.

Prvostupanjski sud je kod optuženika, olakotnim, cijenio njegovu dosadašnju neosuđivanost, činjenicu što je u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio bitno smanjen ubrojiv, sudioništvo u Domovinskom ratu i izraženo žaljenje, dok otegotnih okolnosti sud nije našao. Određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti, prvostupanjski sud je propustio cijeliti sveukupnost osobnih uzroka koji su pridonijeli počinjenju konkretnog kaznenog djela. Oštećenik i optuženik su bili vrlo dobri prijatelji, intenzivno se družili i međusobno pomagali, bili su „kao braća“. O njihovom prijateljstvu su govorili svi svjedoci, a posebno je to istaknula majka oštećenika. Međutim, te je večeri optuženik, u teško pijanom stanju, otišao u kuhinju, uzeo nož i u stanju bitno smanjene ubrojivosti, uboo oštećenika u vitalni dio tijela. S obzirom na njihovo uzajamno prijateljstvo i intenzivno dugogodišnje druženje, razumljivo je optuženikovo kajanje zbog onog što je učinio tog kobnog dana.

Vodeći računa o općim pravilima izbora vrste i mjere kazne, te o svrsi kažnjavanja, i nešto blažom kaznom od one koju je izrekao prvostupanjski sud, izraziti će se jasna društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela. Optuženik je ovisnik o alkoholu, a svrha sigurnosnih mjera je otklanjanje okolnosti koje omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela. Zato ovu kaznu treba sagledati i u kontekstu izrečene sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti. Stoga je procijenjeno kako će se kaznom zatvora u trajanju osam godina moći utjecati na počinitelja da u buduće ne čini kaznena djela, omogućiti mu ponovno uključivanje u društvo na socijalno prihvatljiv način, ali utjecati i na svijest građana o pogibeljnosti kaznenih djela.

Upravo odmjerenom kaznom, optimalno će se ispuniti zahtjevi kako generalne, tako i specijalne prevencije.

Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz koje se pobija. Vrhovni sud Republike Hrvatske kao drugostupanjski sud, ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti u skladu sa čl. 476. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08., nije našao da bi bila ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka niti povreda Kaznenog zakona na štetu optuženika, na koje povrede drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Stoga je primjenom čl. 486. ZKP/08. trebalo odlučiti kao u izreci.

Zagreb, 25. ožujka 2021.

Predsjednica vijeća:
Ileana Vinja, v.r.